

تحریم مردم عادی

کمیسیون اروپا در اقدامی تازه، روسیه را به فهرست کشورهای دارای «نقص‌های راهبردی» در سازوکارهای «مبارزه با پولشویی» (AML) و «تأمین مالی تروریسم» (CFT) افزود؛ فهرستی که معادل اروپایی «لیست‌سیاه» گروه ویژه اقدام مالی (FATF) محسوب می‌شود. این تصمیم با لای‌گری کی‌یف، پارلمان اروپا و چندین کشور در اروپای مرکزی و شمالی اتخاذ شد که خواستار افزایش فشار بروکسل بر مسکو در بحبوحه مذاکرات اوکراین بودند تا نشان دهند زرادخانه تحریمی اروپا هنوز تپ‌ی نشده است. با این حال، این تصمیم در عمل نه‌گزندی به کرملین می‌رساند و نه آسیبی متوجه بخشی از تجارت روسیه می‌کند که ماشین جنگی این کشور را تغذیه می‌نماید. برای اقتصاد روسیه که اکنون سه سال است تحت تحریم‌های بی‌سابقه فعالیت می‌کند و جهت‌گیری خود را به سوی آسیا تغییر داده، این اقدام تأثیری ناچیز (قطره‌ای در دریا) خواهد داشت. در مقابل، تبعات این تصمیم دامن‌گیر گروه کاملاً متفاوتی خواهد شد. موضوع گنجاندن روسیه در فهرست «کشورهای ثالث پر خطر FATF» بیش از دو سال است که در کانن بحث‌ها قرار دارد. اوکراین و چندین کشور اروپایی مرکزی خواهان اعمال تحریم‌های نظارتی علیه مسکو از سوی کمیسیون اروپا و همچنین FATF (نهاد بین‌المللی اصلی مبارزه با پولشویی) بوده‌اند. سرانجام بروکسل پس از ناکامی در مجاب کردن FATF برای قرار دادن روسیه در لیست سیاه، رأساً نام این کشور را به لیست سیاه خود اضافه کرد. فهرست اتحادیه اروپا تراکنش با کشورهای مندرج در آن را ممنوع نمی‌کند، اما مستلزم «راستی‌آزمایی دقیق و تشدیدشده» (EDD) است؛ فرایندی که زمان‌بر و پیچیده خواهد بود. در حالی که «راستی‌آزمایی معمول مشتری» (CDD) شامل بررسی اولیه اطلاعات گذرنامه، نشانی و منبع درآمد مشتری است، EDD مستلزم نظارت جامع و مداوم است که هر تراکنش را به مأموریتی چندلایه و دشوار بدل می‌سازد. راستی‌آزمایی دقیق (EDD) شامل چندین مؤلفه اجباری است که با روش‌های شناسایی مضاعف آغاز می‌شود. مؤسسات مالی موظف‌اند گذرنامه داده‌های گذرنامه، بلکه پیشینه شغلی کامل، منشأ دقیق وجوه و اطلاعات «مالکیت ذی‌نفع» برای اشخاص حقوقی را احرار کنند و همچنین غربالگری رسانه‌ای منفی (Adverse Media Screening) را انجام دهند. مؤلفه دوم این است که تمام سطوح تأیید باید به‌صورت دستی و نه خودکار انجام شود؛ بدین معنا که پردازش هر تراکنش به‌جای چند ساعت، هفته‌ها به طول می‌انجامد. سومین مورد، لزوم به‌روزرسانی‌های منظم است: حتی اگر مشتری پیش‌تر تأیید شده باشد، بانک باید برای هر تراکنش قابل توجه، تأییدیه جدیدی مبنی بر منشأ وجوه در خواست کند. «چهارمین دستورالعمل مبارزه با پولشویی اتحادیه اروپا»، اعمال EDD را برای تمام مشتریان کشورهای موجود در فهرست‌های FATF یا اتحادیه اروپا به‌طور خودکار اجباری می‌کند. در نتیجه، بانک‌ها اغلب ترجیح می‌دهند به سادگی از ورود به هرگونه معامله با چنین مشتریانی خودداری ورزند. پیامدهای تصمیم اتحادیه اروپا محدود به قلمرو اروپا نخواهد ماند، زیرا نفوذ مقررات مالی این اتحادیه از طریق چندین مجرا به سایر کشورها نیز تسری می‌یابد. صنعت رمزارز آخرین روزه نسبتاً در دسترس بود که به شهرنودان روسیه اجازه انجام تراکنش‌های مالی برون‌مرزی را می‌داد، اما در این حوزه نیز رگولاتورهای اروپایی رویکردی سخت‌گیرانه و بی‌رحمانه اتخاذ کرده‌اند. بسته نوزدهم تحریم‌های اتحادیه اروپا که در اکتبر ۲۰۲۵ تصویب شد، برای نخستین بار پلتفرم‌های کریپتو را صراحتاً در لیست تحریم‌ها قرار داد و ارائه هرگونه خدمات رمزارز به اتباع یا ساکنان روسیه و همچنین اشخاص حقوقی ثبت‌شده در آن کشور را ممنوع ساخت. پارادوکس تصمیم کمیسیون اروپا در این است که قربانیان اصلی، کسانی نخواهند بود که رسماً هدف قرار گرفته‌اند. کسب‌وکارهای بزرگ روسی وابسته به رژیم پوتین، دبری است که با بهره‌گیری از شرکدهای پیچیده شامل کشورهای ثالث، شرکت‌های فراساحلی (آفش‌شور) و نهادهای غیرعمومی، خود را با شرایط تحریم سازگار کرده‌اند. بازیندگان واقعی، سه‌دسته از افراد و شرکت‌ها خواهند بود: دسته نخست، اتباع روسی هستند که به‌طور قانونی در اتحادیه اروپا اقامت دارند. این افراد حتی با داشتن مجوز اقامت موقت یا دائم، با موانع مستمری روبه‌رو خواهند شد. دسته دوم، شرکت‌های کوچک و متوسط روسی و اروپایی هستند که تجارت قانونی انجام می‌دهند و مشمول تحریم نیستند. دسته سوم، استارت‌آپ‌های فناوری اروپایی بانیان گذاران باریشه‌های روسی هستند. حجم اسنادی که آن‌ها باید برای هر تراکنش ارائه دهند به‌طور تصاعدی افزایش می‌یابد که این امر ناگزیر بر مدل عملیاتی آن‌ها تأثیر منفی خواهد گذاشت. از قضا، تصمیم اتحادیه اروپا می‌تواند در عمل به تقویت اقتصاد سایه منجر شود.

محمدحسین لطف‌الهی

خبرنگار بین‌الملل

در شرایطی که ناوگان نیروی دریایی ایالات متحده بزرگترین آرایش نظامی خود را در دریای کارائیب از زمان بحران موشکی کوبا (۱۹۶۲) به نمایش گذاشته، صحنه سیاسی ونزوئلا دستخوش تغییری دراماتیک و مخاطره‌آمیز شده است. دیگر در محافل اپوزیسیون سخنی از «مذاکره»، «انتخابات آزاد» یا «فشار دیپلماتیک» به گوش نمی‌رسد، بلکه دال مرکزی گفتمان مخالفان به رهبری ماریا کورینا ماچادو، بر مفاهیمی چون «اشغال خارجی» و «مداخله بشردوستانه» استوار شده است. این تغییر پارادایم که هم‌زمان با بازگشت دونالد ترامپ به کاخ سفید و تشدید سیاست «فشار حداکثری» رخ داده، نشانگر آن است که مخالفان دولت نیکلاس مادورو به این جمع‌بندی رسیده‌اند که کلید ورود به کاخ میرافلورس نه در صندوق‌های رأی، بلکه در ماشه تفنگداران دریایی آمریکا نهفته است.

ماریا کورینا ماچادو، رهبر اپوزیسیون ونزوئلا و برنده جایزه صلح نوبل روز پنجشنبه ۲۰ دسامبر، یک روز پس از برگزاری مراسم اهدای جایزه نوبل به اسلو پایتخت نروژ رسید. روز چهارشنبه، آنا کورینا سوسا ماچادو دختر رهبر اپوزیسیون ونزوئلا به نمایندگی از او در تالار شهر اسلو حاضر شده و جایزه او را دریافت کرده بود.

ماجرای خروج ماچادو از ونزوئلا و سفر او به اسلو، بیش از آنکه یک سفر دیپلماتیک باشد، به سناریوی یک جاسوسی شباهت دارد. ماچادو که به مدت ۱۶ ماه در خفا زندگی می‌کرد و به گفته دخترش، ۱۶ ماه زندگی در جهنم» را تجربه کرده بود، سرانجام در عملیاتی پیچیده و پرخطر موفق به خروج از کشور شد.

بر اساس ادعای وال استریت ژورنال، این عملیات فرار دو ماه به طول انجامید. ماچادو برای عبور از سد نیروهای امنیتی دولت مادورو، ناچار به استفاده از تغییر چهره شد و در مسیر زمینی منتهی به سواحل، موفق شد از ۱۰ ایست بازرسی نظامی عبور کند؛ ایست‌هایی که مأموران دستور داشتند در صورت مشاهده، بلافاصله او را بازداشت کنند. به نوشته این روزنامه، مرحله بعدی فرار بسیار خطرناک‌تر بود. ماچادو از یک روستای ساحلی سوار بر قایق ماهیگیری چوبی شد تا خود را به جزیره کوراسائو در ۶۴ کیلومتری سواحل ونزوئلا برساند. نکته کلیدی این عملیات، نقش مستقیم ارتش آمریکا بود. وال استریت ژورنال نوشته است که نیروهای آمریکایی مستقر در کارائیب که مشغول گشت‌زنی در منطقه بودند دستور داشتند تا از هر گونه حمله هوایی که در سه ماه گذشته بیش از ۲۰ کشتی مشابه را در کارائیب هدف قرار داده و بیش از ۸۰ نفر را کشته است، اجتناب کنند.

به نوشته روزنامه آمریکایی، طبق داده‌های دریایی پرواز، تقریباً هم‌زمان با عبور آنها، دو فروند هواپیمای اف-۱۸ نیروی دریایی ایالات متحده به سمت خلیج ونزوئلا و تقریباً ۴۰ دقیقه در نزدیکی مسیری که از ساحل به کوراسائو منتهی می‌شد، پرواز کردند. این، نزدیک‌ترین تجاوز هواپیمای آمریکایی به حریم هوایی ونزوئلا از زمان آغاز تقویت حضور نظامی ایالات متحده در ماه سپتامبر بوده است. ماچادو حدود ساعت ۳ بعدازظهر سه‌شنبه به کوراسائو رسید. فرد نزدیک به عملیات گفت که یک پیمانکار خصوصی متخصص در فراری دادن افراد به استقبال او آمد که توسط دولت ترامپ تدارک دیده شده بود. ماچادو که از سفر طولانی خسته شده بود، در هتلی اقامت کرد و یک شب در آنجا ماند.

یک فرد آگاه از فرایند فرار به وال استریت ژورنال گفت: «روز چهارشنبه هم‌زمان با شروع تجمع مهمانان در اسلو، محل برگزاری مراسم اعطای نوبل، یک جت اختصاصی که توسط یکی از کارکنان میامی تهیه شده بود از جزیره کوراسائو برخاست و به سمت پایتخت نروژ حرکت کرد. ماچادو پیش از سوار شدن به هواپیمای یک پیام صوتی کوتاه ضبط کرد و در آن «از بسیاری از افرادی که جان خود را به خطر انداختند تا او بتواند ونزوئلا را ترک کند»، تشکر کرد.

ماچادو پس از رسیدن به اسلو، در کنفرانس خبری خود صراحتاً این گمانه‌زنی‌ها را تأیید کرد و گفت: «ما از حمایت دولت ایالات متحده برخوردار بودیم» با این حال تأکید کرد که به دلیل حفظ امنیت افرادی که در این مسیر همکاری کردند، از افشای جزئیات خودداری می‌کند. دولت ونزوئلا در مواجهه با فرار موفقیت‌آمیز مهم‌ترین مخالف خود، واکنشی آمیخته با انکار و تمسخر نشان داد. دیوسدادو کابلو، وزیر کشور ونزوئلا، پیش‌تر مدعی بود ماچادو در سفارت آمریکا پنهان شده، اما پس از انتشار تصاویر او در اسلو، تلاش کرد این شکست اطلاعاتی را کم‌اهمیت جلوه دهد. او حتی ادعا کرد دولت از تحرکات ماچادو آگاه بوده و او «بدون هیچ درامی» کشور را ترک کرده است؛ ادعایی که با تلاش‌های قبلی دولت برای دستگیری او در تضاد بود.

دولت مادورو همچنین تلاش کرد اعتبار جایزه نوبل ماچادو را زیر سوال ببرد. کابلو این جایزه را به یک

آمریکای
لاتین

ماچادو پس از رسیدن به اسلو، در کنفرانس خبری خود صراحتاً این گمانه‌زنی‌ها را تأیید کرد و گفت: «ما از حمایت دولت ایالات متحده برخوردار بودیم» با این حال تأکید کرد که به دلیل حفظ امنیت افرادی که در این مسیر همکاری کردند، از افشای جزئیات خودداری می‌کند

«حراجی» تشبیه کرد که به «بالاترین پیشنهاددهنده» می‌رسد. نیکلاس مادورو نیز بدون اشاره مستقیم به جزئیات فرار، ترامپ را متهم ساخت که برای دسترسی به «ذخایر عظیم نفت ونزوئلا» به دنبال تغییر رژیم است. آنچه در اظهارات اخیر ماچادو در نروژ جلب توجه می‌کند، تغییر ادبیات او در قبال مداخله نظامی خارجی است. در شرایطی که ترامپ اعلام کرده «روزهای مادورو به شماره افتاده» و گزینه نظامی را رد نکرده، ماچادو نیز از محکوم کردن اقدامات نظامی احتمالی خودداری کرده است. زمانی که خبرنگاران در اسلو از او درباره احتمال تهاجم نظامی آمریکا پرسیدند، او پاسخی داد که عملاً چراغ سبزی برای چنین اقداماتی تلقی می‌شود: «برخی درباره تهاجم به ونزوئلا صحبت می‌کنند، و پاسخ من این است: ونزوئلا همین حالا هم مورد تهاجم قرار گرفته است.»

به گزارش یورونیوز، روز چهارشنبه کمیته نوبل از نیکولاس مادورو خواست تا از قدرتی که از سال ۲۰۱۳ در اختیار دارد، کناره‌گیری کند. یورگن واتنه فریدنس، رئیس کمیته خطاب به رئیس‌جمهوری ونزوئلا گفت: «کناره‌گیری کنید. پایه‌های گذار مسالمت‌آمیز به دموکراسی را بنساز کنید. زیرا این خواست مردم ونزوئلا است. ماریا کورینا ماچادو و مخالفان ونزوئلا شعله‌ای را روشن کرده‌اند که هیچ شکنجه، دروغ و ترسی نمی‌تواند آن را خاموش کند.»

▼ آرایش جنگی در کارائیب

هم‌زمان با دیپلماسی ماچادو در اروپا، وضعیت در دریای کارائیب به شدت نظامی شده است. دولت ترامپ دستور استقرار ده‌ها کشتی جنگی و بیش از ۱۴ هزار سرباز را صادر کرده است. کاخ سفید این لشکرکشی را تحت عنوان «مبارزه با قاچاق مواد مخدر» معرفی کرده و مدعی است مادورو رهبری یک کارتل مواد مخدر را بر عهده دارد.

علاوه بر این، توقیف یک نفتکش بزرگ در سواحل ونزوئلا توسط ایالات متحده در روز چهارشنبه، حلقه محاصره اقتصادی را تنگ‌تر کرده است. به گزارش رویترز داده‌های حمل‌ونقل، اسناد و منابع دریایی نشان می‌دهد که از زمان توقیف نفتکش مورد اشاره در سواحل ونزوئلا در روز چهارشنبه، تنها نفتکش‌هایی که توسط شرکت بزرگ نفتی آمریکایی «شورون» (Chevron) اجازه شده‌اند، به آب‌های بین‌المللی وارد شده و نفت خام ونزوئلا را حمل کرده‌اند. طبق این گزارش، شرکت شورون مجوز دولت آمریکا را برای فعالیت از طریق سرمایه‌گذاری‌های

تصاویر: Getty Images

قمار روی

تحركات تازه اپوزيسيون ونزوئلا برای هم

مشترک در ونزوئلا و صادرات نفت خود به ایالات متحده دارد. این خبرگزاری انگلیسی همچنین با استناد به منابع و داده‌های خود گزارش داد که نفتکش‌هایی که حدود ۱۱ میلیون بشکه نفت و سوخت بارگیری کرده‌اند، در آب‌های ونزوئلا گیر کرده‌اند. در خبر رویترز ادعا شده است: بخشی از محموله‌ها در نفتکش‌هایی است که تحت تحریم‌های واشنگتن علیه ایران یا روسیه قرار دارند و ایالات متحده آنها را به عنوان اهداف احتمالی اقدامات تنبیهی بیشتر تحت نظارت دارد.

بر اساس ترجمه ایرنا، دونالد ترامپ رئیس‌جمهوری آمریکا شامگاه چهارشنبه (به وقت محلی) به خبرنگاران در کاخ سفید، گفت: «ما همین حالا یک نفتکش را در سواحل ونزوئلا توقیف کردیم، یک نفتکش بزرگ، بسیار بزرگ، در واقع بزرگترین نفتکشی که تاکنون توقیف شده است». او با بیان اینکه ایالات متحده، کنترل نفتکش را در دست گرفته است، هیچ توضیح دقیقی برای این اقدام ارائه نداد و تنها مدعی شد که این نفتکش «به دلیل بسیار موجهی» توقیف شده است.

پم باندی دادستان کل آمریکا نیز پیشتر درباره توقیف این نفتکش با انتشار ویدئویی در شبکه‌های اجتماعی ادعا کرده بود: «امروز افسی‌ای، اداره تحقیقات امنیت داخلی و گارد ساحلی آمریکا با حمایت وزارت جنگ، حکم توقیف یک نفتکش حامل نفت خام را که برای حمل نفت تحت تحریم از ونزوئلا و ایران استفاده می‌شد، اجرا کردند».

ماچادو نه‌تنها اعتراضی به این اقدامات نکرده، بلکه آن‌ها را «تعیین‌کننده» خوانده و تأکید کرده است: «من معتقدم هر کشوری حق دارد از خود دفاع کند؛ جمله‌ای که به نظر می‌رسد توجیهی برای حق آمریکا در مداخله نظامی باشد.

با وجود هشدارهای کارشناسان درباره خطرات درگیری داخلی، ماچادو و متحدانش در واشنگتن بر روی طرح‌های دوران گذار متمرکز شده‌اند. ماچادو در مصاحبه با سی‌ان‌ان فاش کرد که ادموندو گونزالس، نامزد اپوزیسیون که اکنون در اسپانیا پناهنده است و از نظر مخالفان پیروز قاطع انتخابات ۲۰۲۴ محسوب می‌شود، از او خواسته است تا در دولت آینده سمت «معاون رئیس‌جمهور» را بر عهده بگیرد.

به نوشته سی‌ان‌ان، به گفته مقامات ارشد آمریکایی، دولت ایالات متحده نیز در حال تدوین برنامه‌هایی برای «روز بعد» از سقوط احتمالی مادورو است و گفت‌وگوهای غیررسمی درباره ربه‌ری مشترک ماچادو و گونزالس در دوران پس از مادورو جریان دارد.